23/11/2021

“Φυλακτήρια ανεκτίμητων κειμηλίων για την ανθρωπότητα οι ναοί και τα μοναστήρια μας” – Στο ίδρυμα Γουλανδρή ο Οικουμενικός Πατριάρχης

Πατριαρχεία / Οικουμενικό Πατριαρχείο

Οικουμενικό Πατριάρχης Βαρθολομαίος: “Οι ναοί και τα μοναστήριά μας παραμένουν φυλακτήρια εξόχων έργων τέχνης, εικόνων, λειτουργικών σκευών και αμφίων, χειρογράφων και άλλων ανεκτιμήτων κειμηλίων, που αποτελούν κτήμα ες αεί της ανθρωπότητος”

Το “Ίδρυμα Βασίλη & Ελίζας Γουλανδρή – Μουσείο Νεώτερης και Σύγχρονης Τέχνης”, όπου στην είσοδό του τον υποδέχθηκαν θερμά η Πρόεδρος του ΔΣ κυρία Fleurette Καραδόντη και ο Άρχων Ρεφερενδάριος κ. Κυριάκος Κουτσομάλλης, Γενικός Διευθυντής του Ιδρύματος επισκέφθηκε, σήμερα το πρωί ο Οικουμενικός Πατριάρχης **κ.κ. Βαρθολομαίος**, μαζί με την συνοδεία του.

Στην ομιλία του ο Παναγιώτατος εξέφρασε τη χαρά του που επισκέφθηκε έναν χώρο τέχνης, η οποία, όπως τόνισε, από μαθητή τον συγκινούσε ιδιαιτέρως και συνεχάρη τους δημιουργούς του Μουσείου που δίδει τη δυνατότητα σε κάθε άνθρωπο να έρθει σε επαφή μαζί της.

“Είναι πολύ σημαντικόν ότι το Μουσείον Νεώτερης και Σύγχρονης Τέχνης έχει στόχον να βοηθή τους ανθρώπους, ανεξαρτήτως ηλικίας, μορφώσεως και κοινωνικής τάξεως, να αποκτούν πρόσβασιν εις την τέχνην, να τη «διαβάζουν», να υφίστανται δι’ αυτής την «καλήν αλλοίωσιν».

Αυτός ο κοινωνικός προσανατολισμός εκφράζει και το πνεύμα της ορθοδόξου παραδόσεώς μας, η οποία, όπως λέγεται, είναι «η κατ’ εξοχήν κοινωνική μορφή του Χριστιανισμού». Ο,τι η Εκκλησία παρέλαβεν από το Αρχαίον πνεύμα, με πρώτα την ιδέαν της ελευθερίας και της δικαιοσύνης, τον διάλογον και την δημοκρατίαν, τα «εκοινωνικοποίησεν». Η ελευθερία έγινε αγάπη, η δημοκρατία συνοδικότης, η δικαιοσύνη ισότης, ο διάλογος αλληλεγγύη. Ορθώς ελέχθη ότι «ο Ελληνισμός ολοκληρώθηκε μέσα στην Εκκλησία» (π. Γεώργιος Φλωρόφσκυ). Ο εκλεκτικισμός των Πατέρων της Εκκλησίας ενετόπισε και προσέλαβε την ουσίαν του Αρχαίου ήθους, τα «αληθή» και τα «σεμνά». Από αυτήν την συνάντησιν εγεννήθη ο «εκχριστιανισμένος Ελληνισμός» του Βυζαντίου. Έκτοτε, όπως λέγει προσφυέστατα η Ελλογιμωτάτη κυρία Ελένη Γλύκατζη-Αρβελέρ, «η ελληνικότητα βυζαντινίζει». Αυτό αποτελεί αιωνίαν παρακαταθήκην διά το Γένος μας”.

Και ο Πατριάρχης συνέχισε:

“Εν τω πνεύματι τούτω, επιθυμούμεν να τονίσωμεν, ότι η Εκκλησία, παρά τα όσα κατά καιρούς θρυλούνται, είναι χώρος καλλιεργείας και αναπτύξεως ποικίλων μορφών τέχνης, η οποία είναι εδώ πάντοτε βαθυστόχαστος θεολογική γλώσσα που ενσαρκώνει και εκφράζει τας ζωτικάς αληθείας της πίστεώς μας, την πανσωστικήν ενανθρώπησιν του Θεού Λόγου, την ενότητα του ανθρωπίνου γένους, την ανακαίνισιν της κτίσεως όλης, τον πολιτισμόν της αγάπης και της αλληλεγγύης, και την ελπίδα της αιωνιότητος. Ο Ορθόδοξος αγιογράφος εκφράζει με τον χρωστήρα του την ζώσαν πίστιν και εμπειρίαν του συνόλου των πιστών, ανοίγει την πύλην του ουρανού. Με τον ίδιον τρόπον λειτουργούν και η ναοδομία, η μικροτεχνία, η υμνογραφία και η εκκλησιαστική μουσική, συνδυάζουσαι την αισθητικήν αρτιότητα με το κοινωνικόν και λυτρωτικόν μήνυμα του Χριστιανισμού.

Δεν υπάρχει «πεζότης» εις την ζωήν της πίστεως. Η αυθεντική θεολογία δεν είναι ποτέ αμέτοχος πληροφόρησις περί του Θεού. Η εκκλησιαστική τέχνη, που αποτυπώνει τον συγκλονισμόν απέναντι εις το μυστήριον και την γοητείαν που αυτό ασκεί εις τον άνθρωπον -mysterium tremendum et fascinans-, είναι και σήμερον δύναμις αντιστάσεως απέναντι εις τον χρησιμοθηρισμόν, τον αντικοινωνικόν ψυχολογισμόν και την «λήθην του Υπερβατικού».

Κατακλείομεν την ταπεινήν αντιφώνησίν μας με την εξής αισιόδοξον σκέψιν: Οι ναοί και τα μοναστήριά μας παραμένουν φυλακτήρια εξόχων έργων τέχνης, εικόνων, λειτουργικών σκευών και αμφίων, χειρογράφων και άλλων ανεκτιμήτων κειμηλίων, που αποτελούν κτήμα ες αεί της ανθρωπότητος. Όπως η ορθόδοξος τέχνη της εικόνος ενέπνευσε την μοντέρναν ζωγραφικήν, εκφράζομεν την βεβαιότητα ότι, και εις το μέλλον, τα μοναδικά καλλιτεχνήματα της Ορθοδόξου πίστεώς μας, τα οποία προσκυνούνται και γεννούν αγιωσύνην, θα λειτουργούν ως πηγή εμπνεύσεως και ως σημείον αναφοράς δι' όλα τα νέα πετάγματα της ψυχής και του πνεύματος του ανθρώπου.

Είναι ιδιαιτέρως σημαντικόν, ότι εις τούτο το Ίδρυμα και Μουσείον, η τέχνη λειτουργεί ως κλήσις και πρόσκλησις διά να ανακαλύπτουν οι επισκέπται την μεγάλην αλήθειαν, ότι το «ζώον λόγον έχον» είναι εξόχως «ζώον θεούμενον», «θεός κεκελευσμένος». Είναι ευλογία Θεού, ότι επί κεφαλής του «Ιδρύματος Βασίλη και Ελίζας Γουλανδρή – Μουσείου Νεώτερης και Σύγχρονης Τέχνης» ευρίσκεται εις θεολόγος, ομογάλακτος αδελφός, απόφοιτος της Ιεράς Θεολογικής Σχολής Χάλκης και φορεύς της ανοικτοσύνης του πνεύματός της".

Προηγουμένως τον Παναγιώτατο καλωσόρισε με εγκαρδιότητα ο Γενικός Διευθυντής του Μουσείου, Εντιμολ. Άρχων Ρεφερενδάριος κύριος Κυριάκος Κουτσομάλλης, ο οποίος, μεταξύ άλλων, μίλησε και για την κοινωνική αποστολή του Μουσείου.

Στη συνέχεια ο κ. Κουτσομάλης ξενάγησε τον Οικουμενικό Πατριάρχη και την συνοδεία του, ενώ, μεταξύ των μοναδικών έργων τέχνης, θαύμασε ιδιαιτέρως το έργο του Δομήνικου Θεοτοκόπουλου (El Greco), “Η Θεία Μορφή”.

RESERVED
RESERVED

RESERVED
RESERVED

Φωτογραφίες: Χρήστος Μπόνης – Νίκος Παπαχρήστου/ Οικουμενικό Πατριαρχείο